

Samme Forf. har forsøgt en Forbedring ved Nobilis electromagnetiske Multiplicator, der selv er en Afart af det Schweigerske. Som bekjendt bestaaer den sidstnævnte af en Metaltraad, der er viklet om en Ramme, hvori en Magnetnaal hænger. Saa snart en electrisk-chemisk Virkning gaaer igjennem Traaden, vil Naalen dreies. Mod den Kraft, som saaledes stræber at dreie Naalen sætter sig Jordens Magnetismus, som stræber at give den den bekjendte Retning. Man har vel med megen Fordeel søgt at svække Jordens Indflydelse, ved en i Nærheden anbragt anden Magnetnaal; men *Nobili* gjør denne Sag endnu lettere, ved at forbinde to Magnetnaale saaledes ved en fiin Stilk, at de stræbe efter modsat Retning, altsaa hæve hinandens Virkning, naar deres Kraft i øvrigt er lige. Hertil kommer at han lader den ene Naal svæve mellem Ledningstraadene, den anden derover, saa at Naalene, just fordi de ere modsatte dreies i samme Retning af Traadens to modsatte Sider. Man kan maaskee endnu forøge dette Redskabs Fiinhed; men i de fleste Tilfælde med mere Skade end Gavn, da det allerede, som det er, er yderst letbevægeligt. Prof. *Ørsted* har derfor søgt at give det en Indretning, hvorved dets Bevægelighed kunde faae meget forskjellige Grader, efter de forskjellige Hensigter ved Forsøgene. Dette bevirker han ved at sætte ligefor Naalene en böiet Magnet, hvis modsatte Poles Tiltrækning mod de to omvendt magnetiserede Naale kan give dem en Retning, der vil holdes med desto større Kraft, jo nærmere Magnetten bringes. Man skjønner let hvorledes denne Indretning lader sig bruge til at maale svage electriske Kræfter. Forf. har med dette Redskab udført mange Forsøg, over Lederenes Forhold i Kjeden, men hvoraf ingen kort Beskrivelse lader sig give. Han har ligeledes benyttet dette Redskab til at prøve Legemernes Ledeevne; og troer at dette Redskab hertil er sær-

deles skikket. Han har ved denne Leilighed fundet et let Middel til at gjøre Forskjel mellem Ledere, der alle høre til de fortrinlige; han finder nemlig at mange Legemer, der ere gode Ledere for den hydroelectriske (galvaniske) Kjede, ere slette Ledere for den thermoelectriske. Mange Svovelmetaller ere i dette Tilfælde, men langt fra ikke alle. Det er sandsynligt at man vil kunne gjøre Brug af dette Middel i Mineralogien, og derved opdage Forskjelligheder, som för undgik vor Opmærksomhed.

Philosophisk Classe.

Professor *Bornemann* forelæste Selskabet et Forsög til *Udviklingen af den moralske Idee*, bestemt til at indlemmes i hans Haandbog i den almindelige Retslære.

Til denne Undersögelse indleder Forfatteren, ved at gaae ud fra den Sætning: at alle de Sandheder som vi, med Bevidsthed om vort aandelige Væsen, kalde højere, eller aandelige, have deres överste Kundskabsgrunde givne i umiddelbare Forestillinger i Bevidstheden. Den överste moralske Kundskabsgrund er og maa, som saadan, være os given, ikke frembragt, den er og maa være oprindelig indeholdt i vort aandelige Væsen; den skal fölgelig ikke udfindes, men udtales, ikke bevises, men erkjendes. Fra denne universelle Grundforestilling om det Sædelige, som i enhver Undersögelse om dette nödvendigen maa forudsættes, ligesom den forudsættes eller er tilstede i ethvert moralskt Omdömme, bör al anden Erkjendelse om det Sædelige udgaae; men den skal *uddannes* ved Slutning fra dens *oprindelige tilkjendegivne* Indhold til de Grunde eller Aarsager, af hvilke dens *grundvæsentlige* Indhold erkjendes, og den skal *udvikles* i Erkjendelsen af de moralske *Virkninger*, som föolge af